

El Pou

Sant Martí de Centelles

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Antiga parròquia de Sant Martí de Centelles
Emplaçament Carretera de Centelles a Sant Feliu de Codines C-1413, trencant del Pou.

Coordenades:

Latitud: 41.75373
Longitud: 2.20496
UTM Est (X): 433903
UTM Nord (Y): 4622739

Classificació

Número de fitxa 08224 - 8
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle s.XIV-XIX
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Recentment restaurada.
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 002500DG32C016

Fitxes associades:

[Capella del Pou](#)

Autoria de la fitxa Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa: dc., 28/11/2001 - 01:00

Descripció

Conjunt d'edificacions formades per una torre, una masia, una font, una petita capella i diverses dependències agrícola ramaderes, en un recinte tancat.

L'accés al mas es fa per dues portes rectangulars, situades al nord i al nord oest, de dimensions considerables i que permeten accedir a un petit pati on es distribueixen les edificacions esmentades.

La torre presenta una estructura rectangular organitzada en planta baixa i quatre pisos acabats amb una coberta a quatre vents de teula aràbiga. La tècnica constructiva d'aquest edifici es basa en l'ús de carreus ben treballats i de tamany mitjà lligats amb argamassa i arrebossat a sobre imitant el carreu. Als extrems s'hi troben pedres cantoneres de tamany homogeni i ben encaixades. Les obertures es disposen de forma vertical i simètrica emmarcades per llindes de pedra local treballada i una repisa formada per un bloc de pedra treballat en tres motlures a les quatre façanes de la torre. Les obertures del darrer pis o les golfes són de dimensions més reduïdes i quadrangulars, sense repisa. L'accés es fa per una porta rectangular, també emmarcada per una llinda a la qual s'accedeix per una petita escalinata i un replà. Les diverses reformes realitzades en aquest edifici van portar a la modificació de les obertures del primer pis que van passar a ser de dimensions reduïdes. Les funcions de caire defensiu de la torre es poden apreciar tant per la presència d'espilleres situades al segon pis de l'estructura com per la presència de quatre petits canons a les cantonades superiors de l'edifici.

El mas o habitatge del Pou es troba adossat per la seva banda est a la torre abans descrita. Es tracta d'un edifici rectangular amb entrada per les façanes nord i oest i que s'organitza en planta baixa i dos pisos. El fet d'estar construït sobre una lleugera pendent ha portat a la construcció d'una sobre estructura o contrafort al voltant de la planta baixa de l'edifici. La teulada és a doble vessant coberta amb teula aràbiga amb una doble cornisa i la tècnica constructiva utilitzada es centra en la pedra poc treballada i lligada amb argamassa, tenint com a principal element decoratiu les llindes de portes i finestres. Les obertures de la masia es disposen en ordre simètric en tota l'estructura. A la façana principal, a la planta baixa es disposa una porta quadrangular emmarcada per llindes de pedra ben treballada i tres obertures. Al primer pis es disposen tres balcons, les obertures dels quals són de forma rectangular allargat i que es troben emmarcats per a la part superior per una llinda de pedra ben treballada, i pedres cantoneres al voltant i una repisa inferior motllurada on es subjecta la barana. A la llinda de l'obertura central s'hi troba esculpit en pedra un motiu ornamental circular i un rellotge de sol a l'extrem sud. Mentre que el segon pis s'organitza en tres obertures de dimensions mitjanes emmarcades, com a motiu decoratiu, amb pedra i amb una petita repisa, que a la central de les quals s'hi subjecta una barana.

Les obertures de la façana nord són de forma quadrangular, emmarcades amb llindes de pedra amb un tractament senzill i dimensions més petites que a la façana principal, seguint també cert ordre simètric. Les construccions annexes dedicades a les tasques agrícoles i ramaderes es disposen en dues ales construïdes a la cara est i nord del mas i en una terrassa superior situada al nord-oest de la casa. Es tracta d'estructures rectangulars de pedra lligada amb morter i coberta de fusta i teula utilitzades principalment com estables per al bestiar.

Observacions:

Prop del mas el Pou es construïren entrat el segle XX unes escoles públiques on hi anaven a col·legi els nens dels masos veïns. Actualment aquest edifici ha perdut el seu ús però encara conserva el nom i la construcció característica.

Història

Tot i que la primera referència històrica sobre el mas el Pou es remunta al fogatge de 1553 on trobem esmentat per primera vegada un personatge congnomitat amb el nom del mas: Joan Pou, la tipologia de l'edifici permetria recular la data constructiva de part del conjunt a l'època baix medieval. Les evidències arquitectòniques i constructives més immediates mostren que el mas va tenir la seva època d'esplendor

durant l'època moderna. La seva situació lleugerament elevada i amb bones terres el convertiren en un punt privilegiat en el control del camí ral de Caldes de Montbui a la Plana de Vic, ben evidenciat amb la presència de la torre i les seves mesures defensives. Sense cap mena de dubte, aquest mas fou una de les cases fortes més destacades de la parròquia de Sant Martí juntament amb el mas Viladavall, les Comes, la Rovira i el Fabregar i la resta de masos del Pla de la Garga. La història del mas el Pou va lligada a la història de la seva família, aquesta va emparentar amb diversos masos de la zona, un dels més rellevants fou la família Castellar. Dins la història contemporània destaca la mort d'un dels seus membres durant la Guerra Civil Espanyola i la construcció d'una creu de recordatori. Actualment el mas continua essent una important explotació agrícola ramadera i s'ha remodelat gran part de l'edifici original.

Bibliografia

PLADEVALL, Antoni. (1955-1957). San Martín de Centelles, San Miguel Sesperxes y San Pedro de Bertí. a AUSA, n. XVIII. p. 357-372.

PLADEVALL, Antoni. (1962). Romiatge a Sant Martí de Centelles i Sant Miquel Sesperxes i Bertí. Vic.

PLADEVALL, Antoni. (1992). Orígens i formació del terme municipal de Sant Martí. Ajuntament de Sant Martí de Centelles.

SOLANS, Antoni. (1992). Notes i comentaris sobre Sant Martí de Centelles. Ajuntament de Sant Martí de Centelles.

